

ТЫЗЭКЬОТМЭ – ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос адыга

1923-рэ ильесым
гээтхапэм
къыщегъэжьагъэу къыдэкы

№ 212 (21466)

2017-рэ ильэс

ШЭМБЭТ
ШЭКІОГҮМ и 25-рэ

къыхэтутыгъэхэр ыкы
нэмэгдэхэр
тисайт ижүүлэгчийн
WWW.ADYGOVOICE.RU

Адыгэ Республикэм и Правительствэ игъэзет

Шъольырхэм ягъэцкіекло хабзэ икулыкъухэм финанс дисциплинэр агъэптиэн, псэолъалхъэхэм ауасэ къамыэтын лылгэлэнхэ зэрэфаем епхыгъэ тофыгъохэм атегушыягъэх.

Дмитрий Козак зэхсэсигъор къызээхийнээ, социальнэ штъерильхэр шъольырхэм ашызэштохыгъэнхэм, анахьэу бюджетым епхыгъэу тоф зышэхэрэм ялэжкапкэ къээтыгъэнхэмкэ жъоныгъокэ унашьохэр гъэцкіэгъэнхэм

Адыгеим и Лышъхъэ Дмитрий Козак зэрищэгъэ видеоконференцием хэлэжъагъ

Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэу Дмитрий Козак тыгъуасэ шъольырхэм япащэхэм видеоконференции адыриягъ. Адыгеим ыцлэкэ республикэм и Лышъхъэу Къумпыл Мурат зэхсэсигъом хэлэжъагъ.

Апае бюджет мылькур клаугъоеням мэхъанэшхо зэрийэр хигъеунэфыкыгъ. Джаш фэдэу Урысые Федерацием и Правительствэ и Тхъаматэ игуадзэ бюджет чыфэхэр реструктуризацию ашынэу федеральнэ гупчэм унашьо зэриштагъэмкэ макъэ къыгъэгүй. Социальнэ штъерильхэр шъольырхэм ашыгъэцкіэгъэнхэмкэ аш ишогъешхо къэклоцт.

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэ ипресс-къулыкъу
Сурэтхэр А. Гусевым тирихыгъэх.

Шэкіогъум и 26-р – ным и Маф

Адыгэ Республикэм щыпсэурэ бзыльфыгъэхэм мэфэк шлагьом —nym и Мафэ фэшт тыгу къыддеэу тафэгушо!

Ным къэралыгъомрэ обществэмрэ чыпэшхо ашебүтэй. Аш бэкэе елъытыгъ тиунэхэм тынчыгъэ-гупсэфыгъо арьлыр. Тибзыльфыгъэхэм лъэшэу тафэраз дунаим тыкъызэртехуагъэмкэ, цыфыгъэ шэпхэ дахэхэм тарыгъозэнэм тызэрэфагъэ-

сағъэмкэ, шум, дэхагъэм ягъогу тызэрэтираща-гъэмкэ.

Унэгъо клоцым иль хабзэхэм ягъэптиэн, ныхэр, кэлэцыкъухэр къэухумэгъэнхэр, сабыйхэр нахьбыэу къагъэхъуным иамалхэр зехъээгъэнхэр Адыгэ Республикэм ихэбээ къулыкъухэм явшээрэиль шхъя-лэхэм ашыщ. Тиреспублике щыпсэурэ ныхэм яшы-лакэ нахьышу хъунымкэ, неущрэ мафэм яцыхэ

нахь телъынымкэ тфэлъэкъирэр зэкэе тапэки тшлэшт.

Лъытэнгыгъэ зыфэтшырэ ныхэмрэ нэнэжхъэмрэ! Псауныгъэ пытэ, щылэкэ-псэукэ дэгүү, насы-пышхо шъуилэнэу шъуфэтэлэ! Шъузэрэшыгүйэу шъуиклэлэцыкъухэр къычэрэкъижых, шъуицынгъэ хъугъэ-шлэгэе гушуягъохэмкэ орэбай!

Адыгэ Республикэм и Лышъхъэу
Къумпыл Мурат
Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхъаматэу Владимир НАРОЖНЫЙ

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу лъаплэхэр!

2018-рэ ильэсүм иапэрэ ильэсныкъо кээтхэгъу уахьтэр макю.

Къалэу Мыекъуапэ щыпсэухэрэ гъэзетеджэхэр!

Редакцием хэт гъэзет щаплэм «Адыгэ макъэм» соми 150-кэ шууцыкъэхэн шульякъыншт. (Мыщ щыкълатхэхэрэм щаплэм ежь-ежырэу гъэзетхэр чахыжхээ ашышт).

Къалэу Мыекъуапэ дэт хызметшлэхэу, организацихэу, учреждениехэу корпоративнэ шыкъэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къыщымыкэу къизитхыкъихэрэр редакцием сомэ 200-кэ щыкъэхэнхэ альэкъыншт.

Университетхэу, институтхэу, еджаплэхэр корпоративнэ шыкъэм тетэу гъэзет экземпляр 15-м къыщымыкэу къизитхыкъын зимурадхэр редакцием соми 150-кэ щыкъэхэнхэ альэкъыншт. Мыжэм ялофшлэхэм къыратхыгъэ гъэзетхэр редакцием афишэжьыншт.

Ныбджэгъу лъаплэхэр, шууцатх лъэпкъ гъэзетым!

АДЫГЕИМ ЩЫХЪУРЭ-ЩЫШІЭРЭР

Мэзхэр къэтэжъугъэухъумэх!

Хэбзэнчъеу чыгхэр изыупкыхэрэм ыкчи пхъэр зыгъэхъазырхэрэм апшүеклөгъэнэм льыпльэрэ межведомственне комиссием тигъуасэ зэхэсгыгъо илагъэр зерищагъ Адыгэ Республикаим и Премьер-министрэ игуадзэу Сапый Вячеслав. Йофхъабзэм хэлэжъагъэх министерствэхэм ыкчи ведомстве зэфэшхъафхэм ялашхэр.

Адыгэ Республикаим мэзхэмкэ и Гээлорышланлэ илашхэр Былымыхъе Рэшьидэ хэбзэнчъеу чыгхэр изыупкыхэрэм ыкчи пхъэр зыгъэхъазырхэрэм апшүеклөгъэнэмкэ 2017-рэ ильэсэм зэшүахыгъэм изэфэхъысжыхъэр къышыгъэх. Аш къызыриуагъэмкэ, хэбзэнчъеу чыгхэр изыупкыхэрэм апшүеклөгъэнэм пае Адыгэ Республикаим мэзхэмкэ и Гээлорышланлэ икэлэшаклоу АР-м хэгъэту клоцл юфхэмкэ и Министерствэ, щынэгъончъэнэмкэ федеральне къулыкум и Гээлорышланлэ АР-м щылэр, Урысые Федерациим хэбзэлаххэмкэ икъульку АР-мкэ и Гээлорышланлэ чылгээ зыгъэлорышэжъын къулыкухэм зэлтийнгээ адьиряэннымкэ комисситыр ягъусэхэу юфхъабзэхэр рагъяклокыгъэх. Чыг цыкхулер къеухумъянхэм, мэзхэр къызэтырагъэнэнхэм алае инвентаризацием епхыгъе юфшэнхэр ахэм зэшүахыгъэх. Аш ишлүгъекэ ахэр кадастре учетын хагъеуцощых. Хэбзэнчъеу чыгхэр изыупкыхэрэм ыкчи пхъэр зыгъэхъазырхэрэм якъихэгъэшын фэгээзгээ къулыкухэм зэкэми аэзэкладзэныш, нахь пхъашуя юфшэн зэрэзэхажэштэр рагъухыгъ. Мы юфым епхыгъе планэу 2015 — 2018-рэ ильэсхэм ательятаагъэм итэцэлэн джыри лягъякотэшт. Мэзхэм афгэхъыгъе хэбзэгъеуцугъэр зыукъохэрэм пшьэдэкыжь арагъэхынэу атхыгъ. Административнэ тазырэу афагъээфагъэр сомэ мин 601-рэ мэхъ.

Гүшүйн пае, 2017-рэ ильэсэм УФ-м имээ фонд льыпльэн юфхъабзэу АР-м щыригъяклокыгъэм ишүагъэкэ хэбзэнчъеу чыгхэр раупкыгъэхэу хуягъе-шэгэй 3 къыхагъэшыгъ. Ахэм зэрарэу миллионищым ехъу къахыгъ. Мы хуягъешлагъехэмкэ уголовнэ юфхэр

къызэшүахыгъэх. Блэкыгъе ильэсэм ебгъапшэм, мыгъе нахь макъеу чыгхэр раупкыгъэх.

Ильэсэу тигъэхэтим Адыгэ Республикаим мэзхэмкэ и Гээлорышланлэ хэбзэгъеуцугъэр зэрагъяцаклэрэм фэгэхъыгъе улпъякун 45-рэ зэхищагъ. Ахэм язэфхъысжыхъэмкэ, административнэ хэбзэукунонгъэхэр зэрахъагъэхэу протокол 44-рэ зэхагъэуцугъ. Юфыгъо 44-мкэ административнэ пшьэдэкыжь арагъэхынэу атхыгъ. Административнэ тазырэу афагъээфагъэр сомэ мин 601-рэ мэхъ.

Джаш фэдэу Гээлорышланлэ илашхэр Былымыхъе Рэшьидэ къызышиуцугъэхэм ашыц мэз чыгу яхъхэр бэджэндэу зэраратырэм епхыгъе зэзэгъынгъэхэм, агъэтысырэ чыгигъэхэмкэ уголовнэ юфхэр

хэм яшэф-щэжын, къэралыгъо контрактхэм ыкчи гъэцкэлэнхэм афгэхъыгъе къэбархэр игъэ-котыгъеу зыкы къэралыгъо автоматизированнэ информационнэ системэм (ЕГАИС) зэрэргаахъэхэрэр.

Япсауныгъэ Зэщигъэкъуагъ

Шэкъогъум и 23-м пчэдэжъым сыхьатыр 10-хэм адэжъ Мыеекъопэ гуртыт еджаплэу N 7-м ишагу кэллиту къыдаагъотагъ. Ахэм яакыл щыуагъеу укъашэштгэгъэ. Псынкэу Адыгэ республике клиническе кэлэцыкыу сымэджэшым нэбгыритур ногъэсигъэх.

Кызызэрэнэфагъэмкэ, джынэс зыфэдэр амыгъеунэфыгъе психотропнэ вещество горэу алуфагъэм ыпкъ къикыкъе япсауныгъе изытет хыльтэ дэдэ хуягъэ.

Сымэджэшым иврач шъхьаэу Гъогъо Жаннэ тызэрэшигъэзагъэмкэ, ныбжыкъе хэрэг ми уахьтэм реанимацием ильых, япсауныгъе зыпкъ итэу джыри хыльтэ. Клалхэм укъашэ хуягъэ, тэклү машхэх, ау джыри ахэр палатэм ашжынхэм фэхъазырхэр.

Ми уахьтэм юфыр прокуратурэм зэхефы: а веществор зыфэдэр, къыздырахыгъэр, нэмыкхэри. Мы хуягъе-шагъэм ляллас фэхъузьгъэр къэлэ администрацием гъэсэнгъэмкэ и Комитет зэхефы. Аш кызызэрэтигъэмкэ, профилактическе юфхъабзэхэр еджаплэхэм мы мазэм ашырагъэжъэшт. Кэлэеджаклохэм наркотикхэр зэрхыхыгъэхэм тестированихэр план гъэнэфагъэм тетэу арагъэху.

Гүшүйн пае, 2016-рэ ильэсэм гъэсэнгъэм иучрежденини 119-мэ улпъякунхэр ашызэхашагъэх. Аш къыхиубытагъэх я 10 — 11-рэ классхэм арыс ыкчи студент нэбгырэ мини 10-м ехъу. Нэбгырэ мини 2 фэдизир хэлэжъэнхэм къезэгъыгъэхэп.

ІШЬЫНЭ Сусан.

Адыгэ Республикаим хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие иунашъу

Мыеекъопэ районным ичылпэ хэдзэкло комиссие решающэ голосым ифитыныгъе зиэу хэтыгъэм ычылпэ нэмийк хэгъэхъэгъэнэмкэ кандидатуруэу къагъэльгэуагъэм халлын, 2002-рэ ильэсэм мэкьюогъум и 12-м аштэгъэ Федеральне законэу N 67-рэ зытетэу «Урысые Федерациим игражданхэр хэдзынхэмрэ референдумырэ ахэлэжъэнхэмкэ фитынгъеу ялэхэм яхыгъе гарантие шъхьаэхэм яхылпагъ» зыфилорэм ия 22-рэ, ия 26-рэ, ия 29-рэ статьяхэм, Адыгэ Республикаим и Законэу 2002-рэ ильэсэм шышхъэлум и 12-м аштагъэу N 88-рэ зытетэу «Адыгэ Республикаим икъалэ, ирайон ичылпэ хэдзэкло комиссие ехылпагъ» зыфилорэм ия 5-рэ, ия 16-рэ статьяхэм адиштэу Адыгэ Республикаим хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие **иунашъо ышыгъыгъ**:

1. Мыеекъопэ районным ичылпэ хэдзэкло комиссие решающэ голосым ифитыныгъе зиэу хэгъэхъэгъэнэу Мортолог Юлие Михаил ылхыур, 1969-рэ ильэсэм къэхуугъэр, муниципальне учреждениеу «Муниципальне образованиеу «Мыеекъопэ районным» иадминистрации гъэсэнгъэмкэ итээлорышланлэ къепхыгъе методическое гупчэм» иметодист шъхьаэ, политикэ партиеу ЛДПР-м — Урысые и Либеральнэ-демократическе партие и Адыгэ регион къутамэ комиссиием хагъэхъанеу къыгъэлэгъуагъэр.

2. Мы иунашъор Мыеекъопэ районным ичылпэ хэдзэкло комиссие **іэкэлэгъэгъэнэу**.

3. Мы иунашъор гъэзетхэу «Советскэ Адыгейимрэ» «Адыгэ макъэмрэ» къашыхэутыгъэнэу.

Адыгэ Республикаим хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие и Тхаматэу Н. А. СЭМЭГУ
Адыгэ Республикаим хэдзынхэмкэ и Гупчэ комиссие искретарэу Ф. З. ХАЦАЦI

къ. Мыеекъупэ, шэкъогъум и 22-рэ, 2017-рэ ильэс N 17/82-7

ИСКУССТВЭР — ТИБАИНЫГЪ

«Налмэсэир» Іэгутеом щагъэктагъэп

Тиреспубликэ и Къэралыгъо ансамблэу «Налмэсэим» Белоруссием икъалэхэу Гомель, Речицэ, Жлобин, Калиновичи концертхэр къашитыгъэх. Искусствэм лъэпкъхэр зэфищэх, яшэн-хабзэхэр къызэфалотагъэх.

— Къашьо пэпчь іэгутеомо хэдзынхэмкэ тиартистхэр сценэм къите-къыжыщтыгъэх, — къытиуагъ «Налмэсэим» ихудожественне пащэу, Адыгэим инароднэ артистэу, Пышээ изаслуженэ артистэу, Хэлэжэе Аслын. — Адыгэ къашьом гупшысэу хэлэхээр, тишүашхэм ядэхагъэ

концертхэм къашыдгъэлэгъуагъ. Искусствэм феджэгъе ыкчи хэшьыкъ физилэ нэбгырабэ чынхээзэхахъэхэм ачлэсигъ, «Налмэсэим» уасэу фашырэр ялэгүйтэх, ягушыгъ фабэхэмкэ къаушыхъатыгъ.

Къеух зэхэт къашьоу «Си Адыгейир» гур зыфищэу А. Хъо-

джаем ыгъэуцугъ. Лъэпкъым ишэн-хабзэхэр, хэхъоныгъеу искуствэм щиширэр, хъаклэм зэрэгтэйхъэхэр, мамыр псе-уклэм итэдэхэн реструбликэм щыпсэурэ лъэпкъхэр зэрэдэлжэхэр къашьом хэольгъох.

Ильэс 20-м ехъукъе узэккэ-іэбжэхъе, «Налмэсэир» Белоруссием щылагъ. Бысымхэр тиартистхэм къафээзшыгъэх, нахыбэрэ зэлүүкъе ашоигъуагъ. **ЕМТЫЛЬ Нурбий.**

Шъолъыр пстэуми зы мафэм цыфхэр рагъэблэгъэштых

Партие «Единэ Россиер» зызэхашагъэр тыгъэгъазэм и 1-м ильэс 16 хуущт. Хабээ зэрхэгъязуу, зэрэхгэгъэгоу сенаторхэм, депутатхэм, муниципальни хабээм икъулыкъухэм ялтыклохэм а мафэм цыфхэррагъэлагьэх.

Адыгейим ирегион общественэ приемнэ тиреспубликэ ыцлэкэ Федерацаемкэ Советым хэт нэбгыритури щылэхъэштых. Партиеу «Единэ Россием» и Тхъаматэу Д. А. Медведевым иприемнэ ипащэу, партием иррегиональнэ политсовет хэтэу Галина Петровам ашкэ макъэ кынгъэйгүй.

«Гъэцкэлэкю хабзэм ыцлэкэ сенаторэу Олег Селезневым шэклогум и 30-м, законодательнэ хабзэм ыцлэкэ сенаторэу Хъопсэрыкью Мурат тыгъэгъазэм и 1-м цыифхэр рагъэблэгъэштых. Зэлукитури пчэдыхжым сыхватыр 10-м рагъэхъэцт. Пчыхъэ нэс ахэр клонкэ енэгүяго, сыда пломэ нэбгы-

рэ 30 фэдизмэ зар-
гъэтхыгъах», — къыlyағъ
Галина Петровам.

Зыгорэктэй цыфыр ре-
гион общественнэ прием-
нэм рамыгээблэгэшьуми,
тхыгъэу кыргызэрэм Фе-
дерациемкэ Советым хэт-
хэмрэ партием и Тхъама-
тэ иобщественнэ прием-
нэ испекалистхэмрэ хэ-
лэгэштих.

пльэштых.
Зэүкіэм джащ фәдэу хәлжъяштых депутатхэр — партиеу «Единэ Россием» ифракциеу Адыгэ Республикаем и Къэралыгъо Совет — Хасэм щыләм хэтхэр, чыңපә совет-

Россием» ирегион общественнэ приемнэ) цыифхэр щырагъблэгъэштых. Телефонхэу (8772) 52-76-02-мкэ, 52-76-03-мкэ пештогъяшьеу зарагъэтхызэе ежъ-ежъырэу регион общественнэ приемнэм зыфагъазээ Федерацаемкэ Советын хэтхэмрэ Адыгэ Республиком и Къэралыгъ Совет — Хасэм иде-путатхэмрэ залуагъэклэн альякьшт.

Партиеу «Единэ Rossi-ем» и Генеральне совет исекретарь ишъярхъэр зыгъяцаклэу, Федерациием-клэ Советым ивице-спикерэу Андрей Турчак зэрэхигъяунэфыкыгъэмкэ, партием и Тхъаматэу Дмитрий Медведевми хэгъэгум ишъольтырхэм аацыщ горэм цыифхэр щыригъэблэгъэштых.

«Цыфхэр зередгээблэгъягъэхэм фэгъэхыгье отчетхэр кызыэрэтшыщхэм зыдетсямыгъэхыхэу, ахэр зыгъэгумэкыре lo-фигьо гъэнэфагъэхэм язешлохынкэ нахьыбэ тшлэн фае», — кылыагъ Андрей Турчак. Гъэрекlo мыщ фэдэ ильэхъян нэбгырэ мин 300-м ехъу кызыэроялтэгъягъэр ащ къыхигъэхъожыгь.

Гүгъэпшүхэр рапхых

Экономикэм ихэхьоныгъэ зыкье гээтийгъэним, Урысыем шыпсэур цыифхэм ялжжапк. Э афыхгээхьогъэним афэш 2012-рэ ильэсым УФ-м и Президент иунашьоу «Шэлтээ кыяхъэм тельтигэгээ къэралыгъо экономическэ политикэр» зыфиорэр кыдэхьыг.

Пшъэдэкыжэу ыхырэмкіэ гүнэпкъэ гъэнэфагъэ зиэ об- ществэу «МПК-у Мыекъопэ пи- вэш! заводым» мы унашьор илэубытыпэу Ioвшэнным къы- klaklopэм ыкын къыдагъэкы- рэм ибагъэ зэрэхигъэхъоцтым дэлажьэ.

Предприятием хэхьоныгээ зэришийрэм ишыхъятах кындаагъэкырэм ибагъэ зэрэрагъэхъурэм, цеххэр игъэклотыгъэу зэрэрагъэкэжжэхэрэм, производствэм пае объектыкIэхэр зэрэгтээсихэрэм. 2011-рэ ильэсым кыншигъэжжэхъагъэу мы уахьтэм кынриубытэу производствэм хэхьоныгээ гэгэшгъэним сомэ миллиони 100 пчагъэ инвестициеу хальхьагь. А уахьтэм кынклоцI зичээзыу объектхэр агъэпсыгъэх, технологии пэрытыр зыльэпсэ Iэмэ-псымехэр агъеуцугъэх. ОбъектыкIэхэм ашыщ пивэр зыщаагъэшишшиэрэ танкыр. Аш нэмийкIэу шьольтырымкIэ зыфэдэ щымыIэ анахь проект инэу кег цехыр агъеуцугь. Мыхэм яшхаагъэкIе продукциеу кындаагъэ

Кырэм ипчыагъэ хэвшыкIеу
нахьыбэ хъугъэ ыкIи IовшIе-
пIэ чылпIэ тедзэу 85-рэ агъе-
лсыгъ

Джаш фэдэу сэнэхьят кадрэхэм ягъэхъазырынкээ 1екыбым щылэ специалистхэм опытэу аз-кэлтыр кызыфагъэфедэным, яшлэныгъэхэм ахагъэхъонымкээ стажировкэ ыкыл курсхэр зэхэцгэгъэнхэм афэйорышлэрэе программэр агъэхъазырыг. Шынпкээ, шынлаклэхэм ыкыл кындаагъэктихэрэм зызэрараагьэушомбгүйгээ гумэкыгъохэри кызыдихыгъэх: квалификации зилэ специалистхэр афикухэрэл. Мы гумэкыгъор зэншохыгъэным фэш 2014-рэ ильэсэым тигъэгъазэм заводым ибазэ хахьэу Адыгэ къэралыгъо университетым ика-федрэу «Организации экономики и управления на предприятиях промышленности» зыфи-лорэр кызызэуяхыг. Ащ иштуагъэкээ, республикэм ипредприятияхэм ящылкэгъэшт специалистхэм якъэгъэхъазырын нахь дэгьюу зэхэцагъэ мэхъу. Занятиехэр предприятием испециа-

лист анах дэгүүхэм зэхажэх, Iепэлэсэныгъэу алэкэлтыр ныбжыкIэхэм къафалуатэ, Ioфшаклэм фагъасэх. Кафедрэм иоффшэн зиублагъэм къыщегъэжъягъэу студенти 150-м ехуу къычигъэкыгъ, ахэм аащыгъэу проценти 10-р пивэшI заводым шэлжажъэх.

Мы кафедрэм пшъэрылъэу

иіэр студентхэм кыыхаыгъэ сәнхъятыр зэрагъэгъотынымкэ теорием имызакъо, нәрыльтэгъо заводым иоффшэн щыгъетъозэгъэнхэр ары. Ащ фәдә шыккәм ишүаугъэкэ студентхэр иоффшэным нахъ дэгъо щыгъу-зэ мәхъүх, ләжъэным есәх.

39 мэхүүх, лэжвэнэм ёсж.
Шамбин Иван ильэситүү хүн-
гээ «Технология пищевых про-
изводств» зыфиорэ сэнэхье-
тымкэ кафедрэм щыргэджэх.
Ильэс 23-рэ ар заводым щын-
лэжьагь, 1өлөөсэнгэйшо зиэс-
юфыш. Аш къызериуагъэмкэ,
юфшэнымкэ оплытышүү 1өкөль-
нахь мышлэми, студентхэр зын-
ригъаджэхэрээр бешлагьэп. Аш
фэш! теорием ылъянкьюоктэ-
кын кыфэхъоуи къыхэкы. За-
водыр нахьбыг зидэлажьэрээр
пивэм изэхэлтийк, ишын ары.
Ау программэу зэрырагъа-
джэрэм кыдэлтийтэх хяджын-
гээм икъэшын, макаронхэм, да-
гээм ыкли санэм якыдэгъэкын.
Арышь, мы лъэнкьюохэмкэ шлэ-
ныгээ у илэм ренэу хигъэхъон
фаеу мэхьу, студентхэм ар гу-
рийгошоо къаззерафхэхүүтгэй
мийнч ихэхүү дадажи.

мышьбыжъэй дэлжэй.
Заводын иэкономист шъяа-
Іэу Ирина Кривенкэм я 2-рэй
курсын исхэм товароведение
аргэхьбы. Ильяс 34-рэ ар Мые-
кьюапэ дэтыгъэ Іашу-Іушуши

The logo is circular with a decorative border featuring stylized leaves and branches. Inside the circle, at the top, the words "ПИВОВАРЕННЫЙ ЗАВОД" are written in a curved, bold font. In the center is a stylized icon of a chalice or cup. Below the central icon, the words "МАЙКОПСКИЙ" are written in a curved, bold font. At the very bottom of the circle, the year "1882" is inscribed.

фабрикэм щыләкъягъ, аш къынхэкіеу оптышко Іекіэль. Аш къызәриуагъэмкіе, товароведением къыдилтытэрэ гъомылапхъэу къыдагъякъыхэрэ бэ мэхъух. Практикэм фэдэу теорием мэхъаншко ритызэ студентхэр регъаджэх.

— Тикафедрэ къэзыухыгъэ нэбгырищмэ джыдэдэм заводым Ioш щашІе, — elo Ирина. — Мы сэнэхъатым феджагъехеу, шлоигъоныгъэ зилэхэм IoвшІепІэ чыпІэхэр заводым щятэгъэгъотых. Тикафедрэ имызакъю, Мыекъоль къэралыгъо технологическая университетым пивэшІ сэнэхъатым щыфеджагъехами IoвшІепІэ чыпІэхэр ятэгъэгъотых, пивэ къызыща-шыра цеххам Ioф аашаша.

«Организация экономики на предприятиях пищевой промышленности» зыфилорэ предметык!э рагъаджэх заводым ипащэу Пэнэшүу Къэпльянрэ Штрауб Светланэрэ. Кафедрэм иклэлэегъеджэ ныбжык!эу С. Штрауб къызэриуагъэмк!э, егъеджэным ыльтэныкъо克!э предприятиямк!э мыр шуагъэ зыпиль юфэу щит. Сыда пюмэ студентхэр рагъаджэхээ, заводым ишык!эгъэшт юфшик!о дэгъухэр къыхахынэ альэкы. Ахэм шэнныгъэ куухэр арагъэгъоты, нэүжүм заводым къытуагъэнэжьых. К!элэеджаклохэр цеххэм ащэх, продукцием икын-дэгъэкын пыль юфыгъохэм нэрылъэгъоу ащаагъэгъуазэх. Кафедрэм ишшуагъэк!э непэ лепе!эсэнныгъэ ин зи!э юфыш!эхэр заводым ѩелажьэх.

Заводым ишааэү Пэнэшъу Къэпльян зэрильтээрэмкіэ, зэкэ предприятие инхэу республика кэм итхэм мыш фэдэ кафедрэхэр яэнхэ фае. Араущтэу зыхыкіэ, студентыгъюм къыышы-ублагьэу алтыгъялхээзэ, специалист дэгъухэм якыыхэхынкіэ мы шыкіэр йэрыфэгъу къафэхьущт. Шыныкъэ, мыш фэдэ проектхэм мыльку ящыклагь ыккі а гукъэкіыр льзызыгъякілотэн фаер мы юфым фэгъэзэгъэ къулыкъуухэр арых.

KIAPЭ Фатим.
Сурэтхэр Іәшъынә Аслъан
тырихыгъэх.

ИСКУССТВЭМРЭ ГЪЭСЭНЫГЪЭМРЭ

Сэнаущхэр ящысэшхүх

Искусствэхэмкээ республикэм икъелэцьыкыу еджэлээ анах дэгдүүм икъыхэхин фэгъехыгъэ зэнэкьюкъур шэкъогъум и 21 — 23-рэ Мыекъуапэ щыкъуагъ. Апэр чыпъэр кыыдэзыхырэр хэгъегум икъехуу зэукигъоу Москва щызэхашчштим зэрэхэлжээштим фэши зэгъэшихэр осэши купым ышыгъэх.

Адыгэ Республикэм икъелэцьыкыу еджаплэ Лъэцэркъю Кимэ ыцэ зыхырэм зэнэкьюкъур зэхищагъ.

— Культурэмкээ Министерствар элпээгъуу кытфехъугъ, — кьеуатэ еджаплэ ипашэу.

Андрээркъю Марзыет. — Республиком ирайонхэм яофашкээ зэфэтхысыжызэ, фильмуу атырахыгъэхэм тяпълыгъ, ятхыльхэр зэрэгтээсгыгъэхэм зыщыдгъэзогъагъ. Еджаклохэм

ялпээсэныгъэ зэрэхагъахъорэр, кэлэеѓаджэхэр щызенгъэм диштэу хекъипэхэм зэральхуухэрэр зэнэкьюкъум кыышыльгъуагъэх.

Ошши купым ипашэу, республикэм культурэмкээ и Министерстве иотд ипашэу, Адыгейим культурэмкээ изаслуженэ яофышыу Шэдэжэн Бэлэ хагъеунэфыкырэ чыпълерх кыыдэзыхыгъэхэм кыафгушуагъ. Аш кызэриуагъэмкээ, зэнэкьюкъум еджаплэ 5 хэлэжъагъ, зэкимэи узэрэштихъун яофышыагъ я. Адыгэхъалэ кыкыгъэхэм шэн-хабзэхэм ныбжыкырэхэр афагъесэнхэм зэрэпильхэр зэхахъэм кыышыльгъуагъ. Джэдже районым иеджаклохэм сэнаущыгъэхэм икъелэцьыкыу еджаплэ ипашэу

шэу тафэрэз, — кытиуагъ Елена Щурко.

Кошхаблэ искусствэхэмкээ иеджаплэ М. Хыагъэуджымыцэ зыхырэм ипашэу Зехъоху Нуриет ятлонэрэ чыпълерх фагъешьошагъ. Красногвардейскэ искусствэхэмкээ икъелэцьыкыу еджаплэ ящэнэрэ чыпълерхыгъ, Ольга Серовар ипашэу

Адыгэхъалэ искусствэхэмкээ икъелэцьыкыу еджаплэ ипашэу

Лыхъэтыкъю Эммэ изэфэхысыжхэм кыащыхигъэшыгъэм бэмэ уарегъегупши. Зэнэкьюкъум ухэлжээхэм фэши улоофшээн зэрэзэхапшэрэр къэбгъэльгъозэ, щызенгъэм изэхъокыныгъэхэм унаэ атебгъэтийн фе. Еджаклохэм сэнаущыгъэхэм ахэль. Зэкэри музыкант, ордэйло цэргээ зэрэмхуухшэр кыыбгүрүүзэ, ялпээсэныгъэ зэрэхагъахъорэм урыгушон фе.

Киэх концертэу зэхажагъэм Гъукэ Замудин пэщэнэгъэ зыдээрихъэрэ кэлэцьыкыу ансамблэ «Тыжыным» адигэ ордышшохъэр ыгъэжынчыгъэх. Еджаклохэм адигэ шуашхэр ашыгъ, шыкэлэцьынэр «къбээз кыагъэгүүшүэ» пхээжийн уедэунри гуапэ.

Кошхаблэ зыщызыгъасэхэу Кобл Алимэр Кэдэктой Заринэр яадигэ шуашхэр дахэх, нэр пэпахи. Кэлэцьыкыу хэм «Зэфаклор» кызыэрэшыгъэм угэгэгүүшо, лъэпкэ шэнхабзэхэр кыашью үүкэу кыншагъэлэгъуагъэх.

Мыекъопэ, Красногвардейскэ, Джэдже районхэм ялъыклохэм мэкъамэу кыырагъэшагъэхэр, ордэу кыауагъэхэр искусстве лъагэм дештэх.

САХЫДЭКЬЮ Нурбый.

Сурэтхэм артыхэр: зэнэкьюкъум хэлэжкагъэхэмрэ осэши купым хэтхэмрэ; «Тыжыным» ордышшохъэр егъэжынчы.

Процент 57-мэ чыфэ атель

Экономикэр зыпкэ зэrimытим, щызенгъэхэм кынгыгуабэу кызыдихырэм апкэ кыкыкыу, чыфхэм банхэм чыфэ кылахыныр хэкъыпэу кызыэрэхахырэм ибагъэ мафэ къэс хэхьо. Зыпарэкии банхэм е чыфэ макъэу зытырэ (микрофинансовые) организации горэм емьолагъэу, чыфэ кыаймыхыгъэу непэ нэбгырабэм уарихылэштэп.

Банхым чыфэ кыызызыххээрэм якъэбар лыпплээрэ Лъэпкэ бюром (Национальное бюро кредитных историй) кызыэрэтийрэмкээ, къэралыгъом исым ипроцент 57-мэ банхэм е чыфэ макъэу зытырэ организационхэм кредит кылахыгъэу атель. Урысые Банхым кызыэрэтийрэмкээ, зэкимки чыфэу цыфхэм аштагъэр триллион 11,79-рэ мэхъу. Ар 2016-рэ ильэсийн атэлэхыгъэм нахьи проценти 10-кэ нахьыб. Игъом кыамытжыгъээр сомэ миллиард 880-м ехъу.

Нахьыбэу аш фэдэ чыфэ зытэхэрэр зигъот сомэ мин 20-м нэмысихэрэр ары. Пстэумки кредит кыаьзызыххээрэм япроцент 30 ахэр мэхъу. Зымытжыгъуухэрэм янахьыбэри а купым хэхъэ. Зигъот макъэм чыфэр, ар етгани мызэу, мыттоу щитмэ, игъом ытыжыныр кын кызэрэшхуущтыр е зэ-

римытжыгъуухэрэм нафэ, ау чыпъе кын ифагъэр аш егупшижьырэп, кыратымэ, къаҳы. Банхэм е чыфэ макъэу зытырэ организационхэм кылахыгъэ кредитхэр чыфхэм зэрфэмтыжыгъуухэрэм игумэкыгъо аужырэ ильэсхэм нахьыбэу зеушъомбгъу. Бюром субъектхэр зэригъашхэзэ, кредитэу аштагъэхэм якъэтыжын анах зыщидэйхэмрэ яофхэр зыщинахыгъуухэрэм кыыхигъэштэй. Аух кыенх Кировскэ хэкур (процент 30-м ехъу), Амурскэ хэкур (процент 29,21-рэ), Оренбургскэ хэкур (28-м ехъу), Мурманскэ хэкур (28-м ехъу). Чыфхэм зытжынкээ анах зыщичанхэр Санкт-Петербург (процент 21,68-рэ), Курганска хэкур (21,89-рэ), Москва (процент 22-рэ) ыкыи Хабаровскэ хэкур (процент 22-м ехъу). Ахэм азыфагу кыриубытэрэ субъектэу

зигугуу кыамышыгъэхэм яофхэр зэращымышуухор гъэнэфагъэ.

Чыфэ зытырэ организационхэм аш кызэрэрагъэжэжьирэр шыкылти: е коллектор организационхэм чыфэр арашжы, е хыкумым яофыр фагъазэш, приставхэр кыихагъэлажъэх. Коллекторхэм ашышибэхэм чыфхэр кыаугоижынхэм пае бзэджэшагъэу зэрахьагъэхэм, тхамыклагъоу чыфхэм кыафахыгъэхэм зэкимэтиашыгъуаз. Ахэм фитыныгъэу ялхэр кыээзьыгъэкэйрэ законыр УФ-м и Къэралыгъо Думэ зештэм, яофхэр нахьышу хувьтэх, ау джыри гумэкыгъо щымыиуу плон пльэкыштэп.

Чыфхэм якъэугоижынхэм хыкум приставхэм фитыныгъэу ялхэр ары зыхагъэхьуагъэр. Чыфым чыфэу тэлтийр зэрэштийр ымытжыгъуухэрэм, тэклу-тэклуу кыыла-

хыжы. Аш пае банхым икартэу лэжжапкээр кыызэрхыээрэп зэфашиынэу хэбзэгъэуцгъэм фитыныгъэ къареты. Ау мыш дэжым лэжжапкээр фагъэуцгъэм ызыныкъо нахьыбэ аштажын фитхэп. Чыфымынбжж нэсигъэу е сэкъатныгъэ зэрийн пае фагъэуцгъэм пенсиими хэлэбэнхэу приставхэм фитыныгъэ аратыгъ, ау аши ипроцент 50 нахьыбэ кыыхы хувьтэп. Гухэкли, приставхэм мы шапхэхэр амьгэцакэхэу, лэжжапкээр е пенсиеэр зэрэштийр аубытыжъэу, чыфыр зэрэпсэн ыпари кыфамыгъанэу бэрэ кыыхэкли. Аш фэши пенсиими е социальнэ ахьщэ тынэу кыфаклорэм нэмыкхахь зимилийм ар кыыамыхынэу шыгъэнэу Къэралыгъо Думэ идепутатхэм ашыщхэм предложение кыахыгъ, кынхашт 2018-рэ ильэсийм аш фэгъэхыгъэ закон аштэнэу тэгүүчийнх.

Чыфэ макъэу зытырэ организационхэм зы нэбгырэм ратыщт ахьщемкээ шапхэхэр щызэшхыгъынхэм, банхэм кредит чыфым зэрэратырэм фэгъэхыгъэ тхылъэу агъэхызырхэрэм пстэумки зэхэтэу кытыжын фаеу хувьтэу зы-

фэдизыр инэу тхыгъэу щыгъэнефэгъэным афэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцгъэм штэгээн фаеу зылтыгъэхэри депутатхэм кыахэклийгъэх. Мы предложение ми яоф дашэ.

Чыфэм чыпъилэхээ унэгъо ялпэу нэмыкхы мулькоу чыфым илэр кыылахынэу приставхэм фитыныгъэ законым ареты, ау кыылыхын мульку имылэу ахэм кыахэклийрэи бэ. Ахэм афэдхэм яоф джыри зэ хыкумхэр хэлэлжээхынш, чыфэр афагъэгъууним фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцгъэм ипроект тегүүчэхэу джырэблагъэ депутатхэм Къэралыгъо Думэм кыыхальхагъ.

Физическе лицэхэм апае банкротствэм фэгъэхыгъэ хэбзэгъэуцгъэм 2015-рэ ильэсийм аштахээ шыгъэшхы кызэримыхыгъэр щызенгъээм кынхашт 2018-рэ ильэсийм аш фэгъэхыгъэ закон аштэнэу тэгүүчийнх. Нэужым банкротствэм игъэпсэнкээ шапхэхэр нахь кыагъэпсэнкээхээ нахь мышлэми, непи ар «Илпээгъу зыфхэхэр» макъэ. Джы предложениеу ялхэр, законопроекту кыыхальхагъэр щызенгъээм щыпхырыштэй хунхэм, шуагъэ кыафахынхэм чыф кызэрэхыклоу егъэзьыгъээ чыфэ зыштагъэхэр щэгүүгъых.

ХҮҮТ Нэфсэт.

○ УПСАУНЭУ УФАЕМЭ ○

ПКЪЫШЪОЛЫМКІЭ ІЭПЫІЭГЪУШІУ, КЫШЪОРИ ЕГЪЕКІЭЖЫ

Народнэ медицинэм бэрэ ыгъефедэрэ, аш илээжкэ амалхэм чыпшэ гъэнэфагъэ ашызыубытырэ къегъагь непэ зигугуу къэтшы тшонгъор. Ар календулэр, нахь тэрээзү къэпшон хумэ, «календула лекарственная» зыфайорэр ары.

Идэхагьэ пае бэмэ ар яща гүхэм адэольягьо. Ау аш имызакъоу, мыш икъэгъагьэ цыфым ыпкъышъолкіэ шлгъэшхо илэу, кышьом игъекіэжынкі амалышоу народнэ медицинэм къеты.

Медицинэ шлэнгъэм зэригъэунэфыгъэмкіэ, мы къэкирэ уцым икъэгъагьэ (ары илээнэмкіэ агъефедэрэ) провитамину А-р бэу хэль. Аш нээжкіэ ыкли кышьомкіэ мэхванишхо илэу къыхагъэць.

Плыэр-стыр узхэм ялээгъэнымкіэ, улагъехэм ягъекыжынкіэ, лыдэклюаер къегъехыгъэнымкіэ мы къэгъагьэр народнэ медицинэм щагъефедэ. Ахэм ямызакъоу, пскэнимкі, пкантэр къызэбъэхыннымкі, рахит узымкі ар амалышоу агъеунэфыгь.

Илээжкэ амалэу илэхэр

✓ Аллергиер

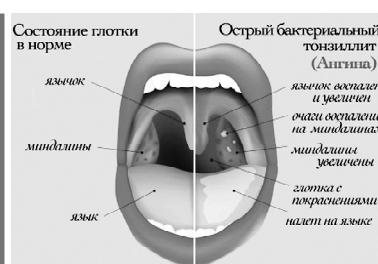

Календулэм икъэгъагьэ грамми 10-м псы гъэжъогъекэ стечаныкъо клэпкіеншь, ууцууханышь, сыхатитлум щыгъэтишт. Мафэм гъогогуу 2 — 3 ушхэним ыпэкіэ уешъозэ пшыщт.

✓ Чыххыр (ангинэр)

Мы къэгъагьэ лъэпкыр бгъэфедээ чыххым узэрэлзэн пльэкынэу народнэ медицинэм бэ шыкіеу къытырэр. Ахэм ашыщуу анахь юшлэхэм шууашыдьгъэзэн.

* Къэгъагьэ грамми 10 апчым хэшлэхыгъэ е эмаль

ашыпфэшт (къупшхээ зэрытылхэр арымэ, дэгъоу хэбгъахээзэ).

✓ Лыдэклюаер

Къэгъагьэ грамм 20-м аркъ миллилитри 100 клэпкіеншь, тхъамафэрэ щыгъэтишт. Гъоткло 20 — 30 зырызэу мафэм щэгъогого аш щыщ уешъозэ пшыщт.

✓ Пэтхуу-Иутхуур

Зытель хъакуу-шыкъум илтээконошь, мы гъэжъогъекэ стечан клэпкіэшт, дэгъоу ышхъээ бгъэптишт. Ар фабау ууцууханышь, сыхати 4 — 6-м щыгъэтишт. Зыгуузыжыкэ, щыбзэм кынэгъэ къэгъагьэ ушэбъгъэм псыр кыкілэпфинышь, етланы зэтебгъэчъяжышт. Чыпшэ чынэстагъэм ар мэфитлум нахыбэрэ щыгъэты хъущтэл. Аш щыщуу щайджэмышхим изыр псыстыр стечаным халкээз, мафэм зыщэ-ыпэлэ чыним ибгъэчъяхээзэ пшыщт.

* Календулэм икъэгъагьэ гъэгъульгээ, гъэушбъгъээ джэмышхынхъэм псы гъэжъогъэ стечан клэпкіеншь, дэгъоу ууцууханышь, сыхатрэ щыгъэтишт. Зэтебгъэчъянышь, узыжынышь, сыхати 2 — 3 тэшэ къэс такъикы 10 зырызэ чыним ар ибгъэчъяхшт.

✓ Артритыр, чыпшэ машшом ыстыгъэ кышьор

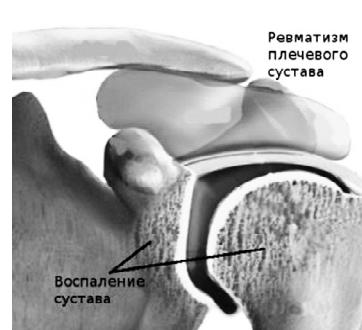
Мы ашыпфэштэр (мазь) зэрэшьштэр: календулэм икъэгъагьэ гъэгъульгээ грамми 10 дэгъоу пхаджынышь, вазелин грамм 50-м хэбгъэлкүхьшт. Ар узыре чыпшэхэм

Календулэм икъэгъагьэрэ «крапива двудомная» зыфайорэм фэдэм итхялпэрэ зэфэдиз лахь зырызхэу зэхэлльхъаштых. Аш щыщуу джэмышхим изыр псы гъэжъогъэ стечан клэпкіеншь, тэлкүрэ щыгъэтишт. Узышхэрэм үүж сыхат тэбгъэшэншь, стечаныкъо зырызэу мафэм 3 — 4 уешъозэ пшыщт.

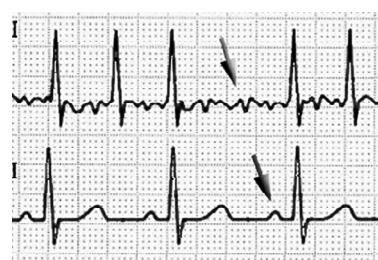
✓ Ревматизмэр

Къэгъагьэ грамм 40-м спиртэу процент 40 хъурэм фэ-

дэм истечаныкъо клэпкіеншь, мэфиблырэ щыгъэтишт. Аш нэужум вазелин хэбгъэлхъянышь, узыре зэртылхэрэм ашыпфэшт.

✓ Гум зыпкъ итэу Иофымышэрэмэ (аритмиер)

Нарэхэр

Психиатрэм дэжь

— Доктор, тисымэджэш, ятлонэрэ палатэм зылари зимылэжэ хульфыгъэ чэль. Ар лыупклат, тучаным иоф щешэ.

— Ар сымадж, «мания величия» зыфайорэр идагуу. Лыупклатэп ар, профессор кызыэрэйкү нылэп.

* * *

— Доктор, лъэшэу сыйкэгумэкыгь.

— Сыд къэхүгъэр?

— Мэфэ зытлүүш хуугъэш сишихъэгъусэ кылохэрэм зэклэми мэхъянэ горэ яэу къысщхь.

* * *

— Ешённым тхамыкэгъуабэ къызыдехы. Аш ылкъ кыкыкы э шхъэгъусэр лым гокыжээу, изакьюу ар къанэу бэрэ къыхэхкы.

— Арэущтэу хууным пae сыд фэдиза ипшүүн фэр?

— Бжъэхэм синэгукэ сашэ, — elo Іущыпциы-кызз Красногвардейскэ районом ит къутырэу Садовэм щыпсэур Григорий Метковым. — Сигъашэ сидигъуи ахэм япхыгъыкыи сицагу бжъэмэтэхэр дэмитхэу къизшозгъашын слъэкырэп. Салыппэ зыхыкэ, зэрбыйхэрэм, гүйжэе шоур къахыгъэу мэтэ Іупэм Іусхэу, етланэ фэсакыншээз бжъешаком дагъэзагъэ зыхыкэ, сэгъешагъо мыхэм кючэ мухыжьэу Йофшэннымкэ яэр.

Іофыр шу плъэгъумэ

Григорий бжъахъомэ къахэ-кыгъ. Яти ильэс пчъэгъэрэ аш пылыгъ. Колхозыр къыз-зежъэм, къутырдэсхэм ахэтэу щылаклакэм хэхъэгъягъ. Ичын-пэгъумэ дэгъоу ашэштыгъэ Метковыр зэрбжъэхъо лаэр, арти, цыхъэ къыфашы, колхозыр ибжъахъоу агъенэфгъягъ.

Сызецыкүм мафэ къес бжъаом сыклощтыгъэ, — игу-къекъижъэр лъэгъекуат Гри-горий. — Сышнахыжъэр сэ-рыре сыхъат пчъагъэрэ тэллын тльэкыщтыгъэ тяэ фэ-лазэу жъотырэ хызыметыр эз-рээригъэзафэрэм. Тэклу-тэ-клюзэ ежэ ышэрэмэ тэри та-фигъесагъ. Апэ Іэмэ-псымэу щылакгъэхэр къестыщтыгъэ, хъедэнхэр згъэтэрэзыщтыгъэ бжъемэтэ кюцым, луго акээ-тэонэуи зээгъешагъ.

Нэүжым шью кищэу, сымаджэхэр ыгъэхъужъэу, яузынчъэнэгъэ лынгэлэу, янешанхэр къыгурьоххэу хъугъэ. Къэ-гъагъэхэу нахь къашхъепшт-

хэри зеригъешагъэх. Мафэ къес бжъахъо хууным нахь кэгүштыгъ, ау колхозым бжъахъо а уахтэм ищыкэгъягъэп. Ильэс 15 зыныбжэ шъэожъыр шыкуау агъекуагъ. Заор клощтыгъ, нахыжъхэр ёкы кэлаклакхэр пыим пэуцжыгъягъэх, аш къыхэклэу зыдахъя-корэм, зышищылгъам юф щи-шъэштыгъэ. Сыд фэдэрэ юфи щыншынштыгъэп, зэхидзыщтыгъэп. Зэо ужым Григорий шофер курсир къуиху, колхоз тхаматэр къырищэкыщтыгъ, аш ынж хыльзээшэ машинэм исигъ, ау сид ышлаагъами, ыгу-къэ зыфэшэгъэ бжъаор щы-гъупшэштыгъэп.

Охтэ тэклу къызфыдафэ-кэ, ятэ дэлэпшынэу ёкы бжъэмэ алтынпэлэнэу, гу ашифэнэу бжъаом гузажьоу нэсыштыгъэ. «Сята ээлээм, бригадыр аш ычылтэ сихъанэу къызыслом, семыгушысэжъэу штагъэ, — elo лым. — Сята ильэс пчъагъэм ышлаагъэр сымыгъэ-

кодэу, сифэсакъэу къэсүху-мэнэм сифежъягъ.

Клалэр шылыкъагъэ хэлъэу юфыр зэрэфежъягъэр амыльэгъоу къэнагъэп, колхозеу «Дружба» зыфалоштыгъэм бжъахъохэм япашэу щагъэнэфагъ. Джы ежэ къыгъэгъунэнэу хъуль бжъэши, колхоз бригада-хэм адэтхэу.

Зы шью кэштыгъо къес бжъаом пэгчэ тонним щыны-къэу хабзэм шьюу къабзэ рата-хъугъэ.

— Джырэ уахтэм елъытыгъэмэ, ар аш фэдизэу багъэп, ау я 50 — 60-рэ ильэсхэм гъэхъягъэлэ альйтэштыгъэ, — къелуатэ аш. — Анахъэу шьюур зыхашыкэу тэ тичылтэ щалтытэрэр тыгъэгъазэр ары, ау ашыгъум аш чылгабэ рагъэ-убытыштыгъэп. Колхозхэр зы-пильгыгъэхэр коцыр, натры-фыр, шьоуцыгъур зыхашыкы-ре чылгылр, хэтэрыкхэр къы-зэрагъэкыщхэр аргыгъэ.

Былымус хъущтэу берэ къэ-

кыжьыре уцхэр ашэштыгъэх. Агрономхэм анахь ашлолофи-гъэр пхэн-кэгъэкынныр ары. Аш къыхэклэу шьюум иухьтэу хъущтэгъэр чыгымэ якъэ-тэмыгъу, мэзүпэ акацахэр аргыгъэ. Аш фэшъхыафауи къутырим сэншэхъэ гектар 60 илгэг, мычыжьэу мэз щытыгъ.

Григорий Метковыр зы мафи щылэн ыльэкыщтыгъэр бжъэмэ яжьют макъэ хэмьтэу. Ихапли бжъао щылгыгъ, ар иуна-тъокэ федэкъэкынлэхэп хъущтэгъэ. Шьюум ишэн кынгыгъо хэллыгъэп. Метковыр игъомылэ Краснодари, станицэу Рязан-скэми, Великовечнэми ашыл-гъэкыщтыгъэ. Шьюур сидигъуи зыпшэе умыкъожынэу дэгъу-гъэ, сида пломэ зыгорхэр хи-гъэкүхэу ихэбзагъэп, аш къы-хэклэу щэфаклохэм къэзшэ-жыхэрэ ыкы ежымы ацэхэмки ышлэу бэ ахэтгыгъэр.

— Зы мафэм флягэ псас-сээу къыхэкыщтыгъэ, ау джы аш фэдиз лукыжырэп, джырэ мафэхэм цыфхэр уасэм нахь деххыхах, ау шьюу дэгъур пыу-тын ыльэкыщтэп, — elo аш.

Григорий бжъахъоу ильэс

30-рэ колхозым илгэ, зэклем-ки ильэс 43-рэ юф ышлаагъэу пенсием куягъэ, ау ежэ шуу ыльэгъурэ юфыр зыщидзырэп. Метковым ильэс 88-рэ ыныбжэ, ау бжъэхэм апълын елъэкы ыкы ахэр ареу елъытэ бэгъашэ зышырэр. Непэ пенсионерым ижъао бжъэбын 60 дэт. Шылыкъэ, аш щыщхэр ибынхэм афигошыгъэх, ахэр ил-пайэгъух мыш фэдэ юфырьуабэ зыпшэе хызыметымкэ. Бжъахъом шлэнэгъэу илэмкэ зэкэми адэгощэн фае елъытэ, ары ятэ зэришыщтыгъэр.

Бжъэхэр щымылэхэмэ, лэжьгэхэм бэ ахэкодыкыщтыр. Бэмэ къагурыорэп бжъэмэ шлэгъэшхуу къахырэр. Гу-щыэм пае, тыгъэгъазэр къыз-щыкъэгъэгъэрэ губгъом дэжь бжъаор щытымэ, семчыкэу къырахыжыщтыр нахыбэшт. Гуэтныгъэ зыхэл лэжъакло-мэ ар къагурэо ыкы бжъахъохэр зыдагъээпшэх. Аш фэдэм бгыуитумки шуаагъэ хэль.

Бжъэхъуныр псынкэгъюю ю-фэп, аш мафэ къес упылышыр ишыкъагъ. Бжъэматэхэр къэгъанэ хъущтэх уалтымыл-тэу гъэмафэми къимафэми. Мыхэм ящыкъагъэп бэз тонн пчъагъэ е мэкье афбэгъэх-зырынэу, ау ежхэм зызыща-убгъущт ыкы шьюур зыщашыщт шьюф къэгъагъэхэр, мэзыгъу-хэр агъотынхэ фае.

— Сыд фэдэ юфи пытагъэ пхэлъэу, хэшькы фууилэу улы-лышыр фае е умымыльх угы-ымыштэрэмэ, — elo бжъахъом. — Сэ ильэс 80-кэ уз-кэлэбэжъэм, къыхэсхыгъ сы-зыфаер ыкы сыкъэгъожъэу къыхэкыгъэп. Къэгъэшагъэм шуу сльгъурэ юфыр сыпиль, гүнэнчээу сяте сыфэрэз ар къызэрэситыгъэмкэ.

ПШЫКЪЭНЭ Май.

къаклэнгыгъэу ытуыж Мэджыде ыгъулижыгъэ ыэмэ-псымэхэм ахэтых ильэс 150-м нэс зы-ныбжъхэр. КъЩР-м и Адыгэ Хасэ итхаматэу Асплан Алый къызэриуагъэу, адыгэ шен-хабзэмэ ныдэлхыбзэмрэ ухумягъэнхэм афэгъэхыгъягъ фестивалыр ыкы а мафэм ныбжыкъабэ аш къызэреко-лэгъэмкэ щеч хэлээв зэлүкэм имурад къызэрэдхэхъугъэм.

Концерт программэр къы-зызэуахым, КъЩР-м лъэпкъ юфхэмрэ печатымрэкэ ими-нистэрэу Хыапышт Мурат къе-блэгъагъэхэм къафэгушуагъ адигэ шен-хабзэм имэфэккэ ыкы мыш фэдэ зэхахъэхэм Кавказым ис лъэпкъхэм яз-

лэцыкъу ансамблэу «Рида-дэм», АР-м къикыгъэу, Гыукэ Замудин зипэшэ шыкъэпшынэо купэу «Тыжынным», нэ-мыкхэмэ.

ШЭУДЖЭН Аминат.
КъЩР-р.

тээшхэтийтэхэм, муниципаль-нэ образованиехэм, къэлэ, къоджэ псэуплэхэм япашэхэм къяджэ электроэнергиир зытыгъу-хэрэм апэуцжыгъэнхэмэ. И-пайэгъу къафэхъунхэу.

Электроэнергиир зытыгъу-хэрэм элек трокомпанием чэна-ньэ зэрэрагъэшырэм имыза-кьюу, республикэм исоциаль-нэ-экономикэ хэхъоныгъэ къыз-тыралажэ. Аш пае хэбзэ къу-лыкъухэм, цыфхэм акуячээ а юфыгъом раҳылпэн фае. Энергетикхэр цыфхэм, пред-приятиихэмэ организациехэм-

рэ яэшхэтийтэхэм, муниципаль-нэ образованиехэм, къэлэ, къоджэ псэуплэхэм япашэхэм къяджэ электроэнергиир зытыгъу-хэрэм апэуцжыгъэнхэмэ. И-пайэгъу къафэхъунхэу.

Электроэнергиир зэрэг-тэгэхэмэ хэбзэхъумэкэ къу-лыкъухэм макъэ якъугъэунэу, ПАО-у «Кубаньэнерго» ителефону **8-800-100-15-52-мкэ**, Адыгэ электрическэ сетьхэм ятелефону **8-8772-52-53-67-мкэ** шуа-фытеонэу зыкышишъуфагъазэ.

Лъэпкъ чыгым ылъапсэ зыгъэптыэрэ зэлукъ

Джырэблагъэ Щэрджэскъалэ адигэ Іашагъэхэмэ шэн-хабзэмэ яфестиваль щырекіокыгъ.

«Гармонизация межнациональных отношений и этно-культурное развитие народов КЧР на 2014 — 2017 гг.» зы-филорэ программэм къыпкырыкъэу ар КъЩР-м и Адыгэ Хасэ зэхицагъ. Мылькукэ аш лэпкъиэгъу къыфхъуу КъЩР-м лъэпкъ юфхэмрэ печатымрэкэ и

иуахыгъэ къэгъэлэгъоныр къа-гъэдэхагъ КъБР-м къикыгъэхэу Афэунэ Ленэ идышиэнэ хэлэмэтхэм, Делэл Альбинэ ишьошэ дахэхэм, Брай Ратмир ишэшэ зэмэлпэлэхъохэм, Мыекъуапэ щылхэу Абрэдэ Гошэфыж илоблэ хэлэмэтхэм, Платэлко Ратмир ишы-къэпшынхэм, нэмыхкхэм и Министерствэ.

КъЩР-м игъусэу фестива-лым хэлэжагъэх Къэбэртэ-Бэлъкъарым, Адыгэ Республи-кэм къарыкыгъэ къэшъуако-хэр, ордын купхэр.

Фестивалыр зыщыкъогъэ драмтеатрэ ифойе къыщызэ-

ашлэгъэшырэхъ: сидрэ хыл-шыни икъэхъукъэ, ахэр зых-шыкъыгъэхэр, зэршагъэ шы-къэхэр лупкъэу къауатэштыгъэ къэгъэлэгъоныр хэлэ-жъагъэхэм. Хэхэс адыгэхэм

тээшхэтийтэхэм, муниципаль-нэ образованиехэм, къэлэ, къоджэ псэуплэхэм япашэхэм къяджэ электроэнергиир зытыгъу-хэрэм апэуцжыгъэнхэмэ. И-пайэгъу къафэхъунхэу.

Электроэнергиир зытыгъу-хэрэм элек трокомпанием чэна-ньэ зэрэрагъэшырэм имыза-кьюу, республикэм исоциаль-нэ-экономикэ хэхъоныгъэ къыз-тыралажэ. Аш пае хэбзэ къу-лыкъухэм, цыфхэм акуячээ а юфыгъом раҳылпэн фае. Энергетикхэр цыфхэм, пред-приятиихэмэ организациехэм-

Электроэнергие зытыгъу-хэрэм тывзэгъусэу тапэжъугъэуцужь

Электроэнергием ыуасэ икъоу зымытхэрэри, ар тывзэгъу-хэрэм къюу зымытхэрэри непэ шылх.

Электроэнергиир зытыгъу-хэрэм хабзэр зэрраукъорэр амьшэ фэдээ зашы. Хэбзэн-чъэу элек тролиниехэм зыз-эррапашэхэрэм къыхэхэу нэмыхкхэм элек троэнергиир афимы-

къоу, унэгъо кюцым щагъэ-федэрэ техники эзэфшхъаф-хэр эзэшыкъоу мэхъу. Ежхэм ящылэнгыни, япсауныгыни бэрэ щынэгъуапэ рагъэуцужь, Урысые Федерацаем и Уголовнэ кодекс ия 165-рэ статья диштэу уголовнэ пшъэдэкъыгъ, Урысые Федерацаем и Уголовнэ кодекс ия 7.19-рэ статья тетээ административнэ пшъэдэкъыгъ арагъэхыни зэралъэкъыттыр.

Электроэнергиир зытыгъу-хэрэм элек трокомпанием чэна-ньэ зэрэрагъэшырэм имыза-кьюу, республикэм исоциаль-нэ-экономикэ хэхъоныгъэ къыз-тыралажэ. Аш пае хэбзэ къу-лыкъухэм, цыфхэм акуячээ а юфыгъом раҳылпэн фае. Энергетикхэр цыфхэм, пред-приятиихэмэ организациехэм-

ТЕАТРЭМРЭ ЩЫГЫНГЪЭМРЭ

ЛЭУЖХЭМ ЯГЬАШЭ ИЛОТАКУ

**КІЭУ
АГЬЭУЦУЩХЭР,
КҮАГЬЭЛЪЭГЬОЩХЭР**

Адыгэ Республикаем и Лъэпкъ театрэу Цэй Ибрахим э ыцлэ зыхырэм ирепертуар изэблэхүн, изэтегъеузон зэрэлтиктээр шыкэм зашыдгъегъуазз тшоигъо гүшүлгэту тызыфэхъугъехэм язэфэхъысыжхэр щыгынгъэм дештэх.

Зэльашээрэ режиссерэу Хакігъогу Къесэй Лъэпкъ театрэм ихудожественэ пащэу загээнэфагъэр мэзэ заулэ хүгъе. Апэрэ мафэхэм къащыублаяу юфшынгы нахышоу зэхэштээний пыль. Опытэу ялэр ыгъе федээ, шыкішүхэм альхъу.

— Адыгэ театрэр тыдэки щыпсүурэ адыгэхэм ятеатр, — къитиуау Лъэпкъ театрэм илин

Дунаим щызэльашээрэ драматургэу, эпический театрэм икэшакло Бертолт Брехт ытхыгъехэм ашыщэу «Кавказский меловой круг» зыфиорэр, Михаил Булгаковым ипъесэу «Кабала святош», Григорий Гориним и «Поминальная молитва», «Чума на оба ваши дома» зыфиорэрэм тоф адашэ. Урысыбзэки, адигабзэки къагъельэгьоштих.

Натхъо Къадыр ытхыгъем техгъэу «Цыфыгъэр — лыгъэ шапхъ» зыфиорэм ипъесун фежъагъэр. Мамый Ерэджыбэ ипъесэу «Гъашээм имэзищим» режиссерэу Хакъуй Аслын дэлажэ. Театрэм ирежиссер ныбжыкіхэй Шхъатум Андзайр ыкы и Испул Тимур егъэжая-пэхэр ашыгъэх. Кілэлцыклюхэм апае пысэе «Ыпекэ егъехъу!» ылоу А. Шхъатумымыгъеуцугъ. Т. Испуыр комедиу «Пылкий влюбленный» зыфиорэм фежъагъэр.

Адыгэ Республикаем и Лъышхъау Къумпыыл Мурат кішакло фэхъу, Лъэпкъ театрэм спектаклэхэр щагъэуцунхэм фэш сомэ миллион-ре мин 500-рэ кыифатлупшигъ. Джыре уахтэм театрэм цыфхэр чэпщэнхэм, ашоъзшэлэгъонэу спектаклэхэм ягъэпльынхэм фэш ифыгъо маклэп зэшлопхын фаэр. Бзитуклэ къагъельэгъонхэр клоштих, адигабзэр хэлшыклиу нахь къябекъицт. Кілэлцыклюхэм, ныбжыкіхэм апае

къагъельэгъоштихэр къыхахыгъэх.

Лъэпкъ драматургиер анахь тызыгъэгумэхээрэ ашыщ. Хакігъогу Къесэй зэрэлтихэрэ, хэкылпэхэр уахтэм диштэу кыгъотынхэм фэхъязыр. Бертолт Брехт ипъесэу «Кавказский меловой круг» зэльашээрэхакло Гъуклэл Нурбый зэридзэкыжыгъ, адигабзэки къагъельэгъоштих. М. Булгаковым

адигабзэки ар зэридзэкыгъеу артистхэм ярольхэр эзрагьашэх.

Мы мафэхэм Лъэпкъ театрэр зычэйт унэм гъецкэлжын инхэр щакло. Унашхъэр, фабэ къызыэркло пкыгъохэр зэблалхуух. Къингигохэм артистхэр, пащэхэр ахэтих, арэу щитми, тхъаусыхэу зы нэбгыри тыукальгээ. Спектаклэу «Кабала святош» ехылпэгъе аужирэ улпээклун къагъельэгъоним тигуалэу теплэгъиг. Артистхэу Зыяхэ Заурбый, Кукэнэ Мурат, Уджыхуу Марет, Уайкъокъо Асыет, Ордэн Фатимэ, нэмикхэри хэлажьэх.

Театрэр зыгу рихыхэрэв къэгъельэгъонэу «Кабала святош» еллынхэу зэхэцаклохэм рагъэблагъэх. Шэкъогъум и 30-м апэрэу ар къагъельэгъоштих.

Сурэтхэр спектаклэу «Кабала святош» зыфиорэм къыщитетхыгъэх.

Ипъесэ техгъэу театрэм щагъэуцугъэ «Кабала святош» зыфиорэр апэрэу шэкъогъум и 30-м Лъэпкъ театрэм урысыбзэкихэу юншагъельэгъоштих. Емыж Мулиэт

Зэхэзыщагъэр ыкы кыдэзыгъэкырэр:

Адыгэ Республикаем лъэпкъ Иофхэмкээ, Икыб къералхэм ашыл пээрэ тильпэгъэхэм адырэз эзпхынгъэхэмкээ ыкы къэбар жыгъээм иамалхэмкээ и Комитет Адресыр: ур. Крестянскэр, 236

Редакциер зыдэшиэр:

385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

приемнэр:

52-16-79,

Редакцием авторхэм къаихырэр А4-кээ заджхэрэх тхапэхэу зипчагъэкээ 5-м емыхъхэрэр ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ дэлээр, шрифтыр 12-м нахь цыкунэу щытэп.

Мы шапхъэхэм адимыштэр тхыгъэхэр редакцием зэкгэгъэлжых.

E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхытыгъэр:

Урысые Федерацием хэутын Иофхэмкээ, телерадиокэтынхэмкээ ыкы зэлъы-Исыккээ амалхэмкээ и Министерствэ и Темир-Кавказ чыпэ гъэорышил, зэрэушыхытыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхытырэр

ООО-у «Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкимкээ пчагъэр

3855

Индексхэр

52161

52162

Зак. 2862

Хэутын узчи-кэлхэнэу ют уахтэр Сыхытыр 18.00

Зыщикилтэхгъэхэх уахтэр Сыхытыр 18.00

Редактор шхъаэр Дэрбэ Т. И.

Редактор шхъаэр игуадзэр Мэшлэкъо С. А.

Пшъэдэкыржь зыхыырэ секретарыр

Жакимыкъо А. З.

тературэ юфхэм афэгъэзагъеу Къуижэ Нэфсэт. — Лэужхэр эзфээшишэн, шэн-хабзэхэр, гушхъэлэжэхъеэр, бзэр къэзыухъумэн, ахэр цыфхэм къафээзгъэлэгъон зыльэхырэ творческэ купеу ѹйт. Ильэс 80 хүгъеу лъэпкъ искусство чыпэ хэхыгъе Ѣырилэу ишшэрилхэрэгъе.

уцунхэм фэш сомэ миллион-ре мин 500-рэ кыифатлупшигъ. Джыре уахтэм театрэм цыфхэр чэпщэнхэм, ашоъзшэлэгъонэу спектаклэхэм ягъэпльынхэм фэш ифыгъо маклэп зэшлопхын фаэр. Бзитуклэ къагъельэгъонхэр клоштих, адигабзэр хэлшыклиу нахь къябекъицт. Кілэлцыклюхэм, ныбжыкіхэм апае

АТЛЕТИКЭ ОНТЭГҮҮР

Адыгэ Республикаем атлетикэ онтэгүүкэ иеджапэ зыщи-зыгъесэрэ нэбгыри 4 Ѣылчим ёбэнх. Килограмм 62-м нэс къэзыщчыхэрэм якуп батыр 38-ре Ѣызэууклагъ. Мыекъуапэ зы-

щызыгъасэу Артем Горловым я 11-рэ чыпээр къидихыгъ.

Адыгэ къералыгъо университэтим иколледж Ѣеджэрэ Дээсэжъ Аслын, кг 62-рэ, къэзыщчыхэрэм янекъокъуэ, икъу-

Нартыр мастер хъугъэ

Телефонкээ къатыгъ. Урысыем иныбжыкіхэм атлетикэ онтэгүүкэ язэнэкъокъу къалэу Старый Оскол Ѣэкло. 1999-рэ ильэсэм ыкы аш ыуж къэхъугъехэр зэлуклэгъухэм ахэлажьэх.

лайныгъэ дэгьюу ыгъэфедагъ. Шыккэу «рывок» зыфиорэм килограмми 106-рэ, «толчокым» 128-рэ къашилэти, ятюонэрэ чыпээр къидихыгъ.

Тигуапэу къыхэтгэшти «рыво-

кым», «толчокым» медалиту къазэрэзихыгъэр. Зэфхысыжхэр зашьым, зэнэкъокъум ятюонэрэ чыпээр къыщыфагъэшшошагъ. Нарт шьаом тыхыын медали 3 къызэрихыгъэм фэш иапэрэ тренерэ Сэнэцкэо Адам, джыре уахтэ зыгъесэрэ Сихъу Аслын, еджаплэу ишшэнигъэ зышихыаэрэм тафэгушо.

Дзэсэжъ Аслын спортимкээ мастер хъунымкээ килограмм 230-рэ кылэтийн фэягъэ. Кошхыаблэ Ѣапуу гэ батырим кг 236-рэ тлоштэгъукэ кылэтийгъ. Опсэу, Аслын! Уимедальхэм ахэгъаэрхозэ, Адыгэ Республикаем ыцэ спортышхом нахь лъагэу Ѣыпэтийнзу тафэгушо.

Сурэтхэр итыр: Дээсэжъ Аслын.

Нэктубгъор зыгъэхъазырыгъэр ЕМТЫЛН Нурбый.